

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 129

Maribor, petek 8. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Vlada skuša streti odpor opozicije

OSEM POSLANCEV OPOZICIJE IZKLJUČENIH OD TREH SEJ. — VIHARNA DANAŠNJA SEJA SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 8. junija. V skrajno napeti atmosferi se je danes narodna skupščina zopet sestala k seji. Kakor po zadnjih dogodkih ni bilo drugače pričakovati, je bila današnja seja izredno viharna in burna, tako da niti opoldne še ni prišla do dnevnega reda. Seja je pokazala, da sta vladni in opozicijski tabor trdno odločena, da gresta do skrajnosti in da o kakem premirju med obema ne more biti niti govora.

Opozicija je še v zadnjem trenutku izjavila pripravljenost, da opusti nadaljno obstrukcijo, toda vlada je izzivalno odklonila njene zahteve po parlamentarni anketi, ki naj preišče zadnje krvave dogodke v Beogradu. Opozicija je smatrala ta korak vlade kot napoved borbe na nož in je zato temu primerno uravnala svoje postopanje.

Obstoječe ostro nasprotstvo med vlado in opozicijo pa se je na današnji seji še povečalo. Predsednik skupščine, dr. Perić.

je namreč predlagal izključitev 8 poslancev Kmečko-demokratska koalicije za 3 seje radi dogodkov na zadnji seji narodne skupščine.

Opozicija smatra to za dokaz, da jo hoče oropati ene izmed njenih osnovnih parlamentarnih pravic, da kontrolira delo vlade. Trenutno sicer še ni znano, kako bo opozicija na to odgovorila, vendar vlada v vseh parlamentarnih krogih bojazen, da mora voditi to nasilje vlade nad opozicijo do skrajno kvarnih posledic.

Sejo je otvoril predsednik dr. Perić ob 10. dopoldne. Že pri čitanju zapisnika je prišlo do ostrega konflikta med vlado in opozicijo. Posl. dr. Maček je protestiral proti falzificiranju zapisnika in dokazoval, da je skupščinski predsednik kršil na zadnji seji poslovnik, češ da je zaključil sejo z dostavkom, da bo prihodnja seja sklicana pisnimim putem, nato pa je narekoval stenografom, da se bo vršila 8. junija. Iz tega je razvidno, da je hotel dr. Perić opozicijo namenoma napačno informirati. (Posl. Wilder: »Zakaj ni tu vlade: Že spet sabotira skupščina!«)

Nato je dr. Perić zavračal očitke govornika, češ da se zapisnik strinja s potekom seje. Pri glasovanju je večina odobrila zapisnik.

Posl. Maštrović je potem v daljšem govoru znova dokazoval, da je predsednik skupščine kršil čl. 105 skupščinskega poslovnika, ker ni naznanil, kedaj bo prihodnja seja, in je zahteval, da naj se to ugotovi v poslovniku, kar pa je vladna večina odklonila. Pozornost pa je vzbudilo, da so se ugledni radikali, kakor dr. Ninčić, Uzunović in Miletić med glasovanjem odstranili, s čemer so manifestirali, da se ne strinjajo s postopanjem vlade proti opoziciji.

Med neprestanim prerekanjem opozicije z vladno večino je pričel nato predsednik čitati vložene nujne predloge Kmečko-demokratske koalicije. Najprej je bila prečitana obtožnica proti notranjemu ministru dr. Korošcu, pri čemer so padali klici: »Ubijalci naše omladine! Mussolinijevi policaji! Doli s krvavo vladno itd.« Dr. Perić je izjavil, da pride ta obtožba v določenem roku na dnevni red.

Višek napetosti pa je nastopil, ko je predsednik dr. Perić izjavil, da je iz zapisnika zadnje seje razvidno, da so nekateri poslanci s svojim početjem onemogočili razpravo na zadnji seji. Zato predlaga izključitev sledečih 8 poslancev od 3 sej: dr. Nikolo Dragičevića, Ivana Kandžijo, dr. Ivana Krajača, Ljubomira Maštrovića, Rudolfa Bačinića, Jakoba Jelašina, dr. Tupanjšina in Čedo Kokanovića.

Ta predlog je izzval v vrstah opozicije nepopisno ogorčenje. V dvorani je nastalo v hipu splošno prerekanje in je izgledalo, da pride vsak trenotek do dejanjskega spopada. Dr. Perić je v največjem nemiru utemeljeval svoj predlog, naglašujoč, da sicer obžaluje zadnje dogodke v Beogradu, da pa je moral radi izgrediv opozicije zadnje sejo skupščine dvakrat prekiniti in smatra zato za primerno, da se krivci kaznujejo. Pribičevič: »Zakaj provocirate? Mi smatramo to za napoved borbe na nož in Vam povemo, da se je ne bojimo! Zakaj ne kaznujete ubijalcev mladine?« — Posl. Wilder: »Kje je dr. Korošec, da izda policiji povelje, da naj nas postreli!«

Opozicija je zahtevala, da naj se o Perićevem predlogu otvori razprava. Predsednik pa je to odklonil, češ, da dovoli samo enemu izmed prizadetih poslancev, da govori največ 15 minut. Ta izjava je razburjenje še povečala. Iz vseh strani so padali klici: Že zopet kršite poslovnik! Dr. Korošec prepoveduje shode, sedaj pa nam hoče še v narodni skupščini zabraniti besedo. Na to nasilje dobite odgovor. Nas ni izvolila policija kakor Vas in si tudi ne damo predpisati, kedaj smemo govoriti!«

V splošnem nemiru je dobil besedo dr. Maček, ki je konstatiral, da zadnjih dogodkov v skupščini ni izzvala opozicija, temveč predsednik Perić sam, ker je kršil poslovnik. Njegovim izvajanjem se je pridružil tudi Naštas Petrović, ki je naglašal, da bi moral predsednik dr. Perić tudi povedati, zakaj naj se imenovani poslanci izključijo. Sedanje postopanje vlade je čisto nepotrebno izzivanje opozicije, ki more stvari več škoditi kakor koristiti.

Prerekanje je med tem doseglo vrhunec in je vladal v skupščini tak hrup, da ni bilo slišati nobene besede. Ob 11.30 je bil zato predsednik primoran, da je sejo prekinil. Opozicija naglaša, da izključeni poslanci ne bodo zapustili skupščine, temveč bodo čakali, da jih policija s silo izžene iz dvorane.

BEOGRAD, 8. junija. Po polurnem odmoru je bila seja zopet otvorjena, nakar sta govorila poslanec Kokanović in dr. Tupanjšanin. Pri polmenskem glasovanju je vladna večina odobrila predlog za izključitev navedenih 8 poslancev od 3 sej.

Predsednik je nato zaključil sejo in določil prihodnjo sejo za jutri dopoldne z istim dnevnim redom.

Cangelin operiran

TOKIO, 8. junija. Cangelin je bil sinoči operiran in so mu morali odrezati desno nogo. Kmalu po operaciji je padel v nezavest. Njegovo stanje je kritično.

Albanija se hoče proglasiti za monarhijo

NOVA TEŽKA IZKUŠNJA ZA JUGOSLAVIJO. — AHMED BEG ZOGU FORSIRA SVOJO PROGLASITEV ZA KRALJA.

BEOGRAD, 8. junija. Po vesteh iz tukajšnjih diplomatskih krogov se more pričakovati,

da bo v Albaniji že v najkrajšem času proglašena monarhija in da bo sedanji predsednik albanske republike, Ahmed beg Zogu proglašen in kronan za kralja.

Albanska vlada pričakuje odločen korak francoske in angleške diplomacije, ki bo opozorila na težke posledice, ki bi jih izzvala proglašenje Ahmeda Zogua za kralja in sklenitev albansko-italijanske carinske unije. Ni izključeno, da bo enak korak sledil tudi v Rimu, ker se je bači, da pride do novega težkega konflikta med Italijo in Jugoslavijo, ki bi bil lahko usodopoln.

Kakor znano, se je nameraval Ahmed Zogu že l. 1926 proglasiti za kralja. Njegova namera pa je naletela tedaj na odločen odpor jugoslovanske diplomacije, dočim je Italija v načelu pristala nanjo in samo zahtevala od Albanije kot protiuslugo gotove kompenzacije. To se je tudi zgodilo in sicer v obliki famozne tiranske pogodbe z dne 28. novembra 1926. Po sedaj že znanem tajnem sporazumu med Mussolinijem in albansko vlado je imela italijanska diplomacija nalog, da omogoči kronanje Ahmeda bega. Toda silna poostritev odnošajev med Jugo-

slavijo in Italijo, katero je izzvala tiranska pogodba,

je tedaj prisilila italijansko diplomacijo, da je na pritisk Anglije in Francije za enkrat odložila proglašenje monarhije v Albaniji.

Dne 22. novembra 1927 je Ahmed beg, čegar položaj je postal vsled odpora severnih albanskih plemen proti njegovemu režimu precej nevaren in omajan, sklenil z Italijo še takozvano defenzivno pogodbo. Kmalu nato so se v Albaniji pričele znova priprave za proglašenje monarhije. Tudi pomladanska kampanja, ki se je razvila radi nameravane proglašitve carinske unije med Italijo in Albanijo, ni bila brez vsake podlage.

Najnovejše vesti iz Albanije so seve da zbudile v Jugoslaviji veliko vznemirjenje, ker je postavljena naša država pred novo težko izkušnjo. Ako pride dejanski do proglašenja monarhije v Albaniji, morejo nastati na Balkanu komplikacije, katerih posledice bodo nedogledne.

TIRANA, 8. junija. Včeraj sta zbornica in senat razpravljala o izpremembi ustave. V smislu čl. 161 ustave je bil sprejet sklep, da se sestane senat in zbornica danes k skupni seji, ki se izpremeni v ustavotvorno skupščino, ker se bo sklepalo o nameravani reviziji ustave.

Atentat na Ljapčeva

NEKI DELAVEC JE SKUŠAL SIN OČI Z BODALOM USMRTITI BOLGARSKEGA MINISTRskega PRED SEDNIKA.

SOFIJA, 8. junija. Sinoči je bil izvršen atentat na bolgarskega ministrskega predsednika Ljapčeva. Ko se je Ljapčev vračal zvečer s kolodvora proti domu, ga je napadel neki delavec z bodalom in ga skušal umoriti. Ljap-

čev je napadalca odbil in je bil le lahko ranjen na desni roki. Atentator je bil takoj aretiran in je priznal, da je hotel umoriti Ljapčeva. Podrobnosti pa se drže tajno, ker gre baže za neko zaroto.

Nemci o Mussolinijevem govoru

BERLIN, 8. junija. Povodom Mussolinijevoga govora v senatu, posebno onega dela, v katerem se je bavil z Jugoslavijo, je objavil »Berliner Tagblatt« članek, v katerem naglaša, da ostri in zapovedujoči ton Mussolinija napram Jugoslaviji nikakor ne pričra o prijateljskih namerah Italije in tudi ne more nikogar uveriti, da bi se italijanska vlada resno bavila z mislijo, da ustvari čim boljše odnošaje med obema državama. Članek zaključuje z ugotovitvijo, da je ravno Italija v prvi vrsti odgovorna za razdražljivo razpoloženje, ki vlada danes ob Jadranu in sploh na Balkanu.

Napad na italijansko poslaništvo v Berlinu

BERLIN, 8. junija. V sredo zvečer se je pred poslopjem italijanskega poslaništva ustavljal neznan avto, iz katerega je izstopilo več mladeničev, ki so v hipu s kamenjem razbili vse šipe poslaništva in se nato zopet odpeljali. Policija domneva, da gre za nemške in italijanske komuniste, vendar pa jih kljub vsestranski preiskavi še ni mogla izslediti.

Policijski drobci.

V Mariboru so zasačili in aretirali nekoga Franca Črko, ki ga zasleduje varoždinsko sodišče radi hudodelstva tatvine. Eskortiran je bil v Varaždin. — V Magdalenskem parku je bila davi ob pol 3. aretirana brezposelna služkinja Marija Magdič, ki je poleg tega, da se je povrnila v Maribor pred potekom dveletnega izgnanstva, osumljena tudi tatvine. — Radi beračenja in suma tatvine je bil aretiran brezposelni čevljarski pomočnik 20 letni Franc Cankler, ki je z nekim pajdašem beračil po mariborskih ulicah in je ob njunem obisku na Slomškovem trgu zgasnila ura-budilka iz kuhinje v škofiji. Po brezuspešnih poskusih pri starinarju sta prodala uro nekemu zasebniku za 15 Din, da sta si kupila mal prigrizek. O Canklerju in prej imenovanem Magdičevi imajo na komisarijatu že precejšnjo zbirko policijskih prijav iz preteklega leta. — Od srede na četrtek je bilo vloženi 26, od četrta na petek pa 16 prijav, od katerih se jih skoro polovica nanaša za kršitve avtomobilskih predpisov. —

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Nevarno potovanje skozi Tibet

UČENJAK FILCHNER IN NJEGOVA EKSPEDICIJA. — NEVARNO PRAZNO-
VERJE TIBETANCEV.

Pred več meseci se je razširila po svetu vest, da je izgubil življenje učenjak in znani raziskovalec centralne Azije Viljem Filchner, ki je nekje v Mandžuriji neka razbojniška tolpa napadla njegovo znanstveno ekspedicijo. Vest je nastala v dobi, ko so mnogoštevilne razbojniške tolpe res vznemirjale Mandžurijo. Domnevalo se je pa vendarle, da se jim je učenjak, ki že tolika leta raziskuje Azijo, znal umakniti. Vznemirljivo je bilo predvsem to, da o Filchnerjev ekspediciji že dolge mesece ni bilo glasu. Šele pred par tedni se je za gotovo zvedelo, da je Filchner došel v Leh na severu Indije. Časopisi iz Kalkute so poslali svoje poročevalce dolgo pogrešanemu raziskovalcu naproti in sedaj že prinašajo obširna poročila o njegovem nevarnem potovanju skozi Tibet.

Filchner je začel svojo ekspedicijo na ruskih tleh. Prodiral je proti vzhodu, da bi najprej proučil zemeljski magnetizem v pokrajinah med Kuldšo in severnim Sinkiangom, potem pa v kitajski provinca Kansu. To je izvršil po naročilu Carnegie-vega instituta, ki je poslal tudi ameriškega letalca Wilkinsa na Severni tečaj. Filchner je prebival preko enega leta v Kumbumu v velikem tibetanskem samostanu, kjer je obnovo svojega stara poznanstva s tibetanskimi duhovniki. Ko je samostan zapustil, je pa na poti zbolel in bi bil zapuščen umrl, če ga ne bi bili rešili angleški, ameriški in kitajski misijonarji. Ko je prišel do prve misijonske postaje, ni bil samo že popolnoma izčrpan, temveč tudi brez živila, brez denarja in brez obleke. Ko je okreval, je nadaljeval svoje potovanje skozi Tibet. Spremljala sta ga dva misijonarja: Avstrelac Mathewson in neki Amerikaneec. Karavana je vzela seboj za 2 leti hrane. Po enomesečnem potovanju so pa morali potniki z velikim strahom ugotovi-

ti, da se reke naglo sušijo in da bo kmalu zmanjkalo vode. Takoj so morali smer spremeniti in obrnili so se proti Lhasi, meneč, da je tam angleška garnizija.

Na tej poti je moral Filchner večino karavane razpustiti in ko je po hudih mukah dosegel svoj cilj, je imel le še malo število spremljevalcev. Na cilju pa ni bilo pričakovane angleške garnizije in domačini so bili zelo nezaupni do tujcev. Neznani znanstveni aparati so jim vzbujali velik strah. Vse so smatrali za nevarno čarovnijo in noč in dan so oborožene čete stražile šotore raziskovalcev. Filchner je skušal nevedno in nezapljivo ljudstvo pomiriti s pripovedovanjem, da ima čudne aparate samo za dovajanje solnčne svetlobe, da ne bi bilo treba trpeti zime. Nekaj časa se je ljudstvo s tako izjavo zadovoljilo, potem so se pa začele širiti govornice, da se radi tujcev in njih čudnih naprav suši trava ter poginja živina. Položaj potnikov je postal od dne do dne bolj kritičen. Misijonarju Mathewsonu se je posrečilo potom nekega sla odpraviti dvoje pisem. Eno indijskemu podkralju, drugo Dalai-Lami — vrhovni tibetanski duhovščini. Straže so postale tako nezaupne, da potniki niso več smeli zapuščati svojih šotorov. Z astronomičnimi raziskovanji se je moral Filchner baviti na skrivaj, večinoma ponoči skozi luknje šotora.

Končno je le prišla pomoč. Pisma so dosegla svoj cilj in tudi angleška oblast se je obrnila do Dalai-Lame za posredovanje. Najvišja tibetanska duhovščina je končno zapovedala svojemu ljudstvu, naj tujcem ne ovira poti v Leh. Na tej poti so prestali potniki hude viharje in ko so prispeli v Leh, so bili vsi silno izčrpani. Vso težko pot so pa le kartografično pregledali ter tako dovršili za znanost ogromno delo.

„Nažajfani“ razbojnik

V pondeljek je bil izvršen v poštnem uradu Neubabelsberg v Nemčiji nenavadno drzen roparski napad. V urad, v katerem je bil navzoč samo en uradnik, je stopil neki mladenič, naperil proti uradniku samokres in zahteval od njega, da mu takoj izroči ves denar. Toda uradnik ni izgubil prisotnosti duha, temveč je bliskoma zaprl okence blagajne in pričel klicati na pomoč. Razbojnik je nato pobegnil in izginil v neki hiši. Policija ga je kasneje iztaknila v neki brivnici, kjer ga je brivec ravno pošteno »nažajfal«. Bil je komaj 20letni brezposelni trgovski pomočnik Kurt Rohrmoser, ki je takoj priznal svoje dejanje in izjavil, da je poizkusil izvršiti zločin samo v skrajni materialni stiski. Policija ni počakala, da bi ga brivec obril, temveč je odvedla kar »nažajfanega« s seboj in ga oddala v sodne zapore.

Z dinamitom nabasani osel

V mestu Aurora v ameriški zvezni državi Illinois je izbruhnila nedavno velika panika, katere povod je bil skromen osel meščana Gulicha. Ta mož in njegov osel, ki sta živela do tedaj skromno od drugih meščanov komaj opaženo življenje, sta naenkrat postala središče velike senzacije. Do tega je prišlo tako-le: Gospodar je po neprevidnosti pustil v hlevu v bližini osla dvoje dinamitnih nabojev in nekega dne je prišel ravno prav, da je še opazil, kako osel požira drugo dinamično patrono. Z dvojnimi dinamičnimi nabojem nabasani osel je spravil v strah vso mesto. Vsi so v največjem strahu čakali, kdaj bo eksplodiral. Oslu pa očitno nevarne patrone v želoču niso povzročale težav in zato je bil strah še večji. Najprej so gospodarju naročili, naj osla zapre v hlev ter ne pusti nikamor ven, pozneje so pa odredili oslovo usmrtnice in so se celo izvrševalci te krute obsodbe do zadnjega hipa bali, da bi eksplodiral dinamit v nesrečni živali.

Zločinska žleza v človeku

Presenetljive stvari je predaval ameriški zdravnik in rentgenolog dr. Hersey te dni v družbi samih učenjakov v

New-Yorku. Med drugimi njegovimi odkritji je najbolj senzacionalno ono, da se da iz vsakega zločinca napraviti najboljšega človeka, če se mu odvzame neka žleza pod ključnico, ki je sedež vseh zločinskih nagnjenj. Po prepričanju dr. Herseyja ima vsak človek, ko pride na svet, to žlezo, ki pa mu v deških letih izgine. Le izjemoma ostane žleza pri nekaterih ljudeh še naprej in ti postanejo zločinci, za kar torej niso sami odgovorni. D. Hersey se peča že več let z raziskovanjem te zanimive stvari in je v 47 slučajih ugotovil izredno veliko žlezo pod ključnico težkih zločincev. Dolžnost človeške družbe je torej ne pošiljati zločincev na oni svet, temveč preprečiti ponovne zločine z operacijo te usodopolne žleze. Mož je prepričan, da bi se s tem omejili zločini na minimum.

Tudi v Moskvi revoltirajo brezposelni!

MOSKVA, 2. junija. Že več dni se zbirajo v Moskvi množice brezposelnih delavcev, ki se zgrinjajo iz bližnje in daljnje okolice iskajoč dela. Ker jih tudi tu ne morejo zaposliti, je razburjenje med njimi vedno večje in množice že javno in s silo nastopajo proti oblastvenim organom, ki jih tolažijo, češ jutri pridite vprašat za delo. Včeraj je okoli pet tisoč brezposelnih v svojem obupu navalilo na milico, ki je celo z oddelki na konjih razganjala demonstrante. Pri spopadu je bilo več varnostnih organov lahko in težko ranjenih.

Brezposelni duševni delavci

Mestna uprava Budimpešte je izdala statistiko brezposelnih. Pomembno mesto v tej statistiki zavzemajo tudi brezposelni duševni delavci. Njih število stalno in naglo raste. Lani jih je bilo okroglo 1000, letos jih je pa 7500 in sicer 4500 moških in 3000 žen. To je 2223 rodbin. Skoraj 6000 teh revežev je brez posla že preko enega leta, ostanek je pa izgubil delo in zaslužek letos, ko so razne tvrdke ustavile in omejile svoje poslovanje. Na Madžarskem se gospodarski položaj slabša od dne do dne in tudi največja samohvala režima ne more prikriti tega poraznega dejstva.

Sport

ISSK MARIBOR:SK CONCORDIA

11:8 (7:4).

V okvirju veselice »Jadranske straže« se je odigrala zgoraj navedena tekma v parku kadetnice in je s to prireditvijo lepi damski sport pridobil mnogo novih navdušencev. Obila publika, ki je prisostvovala tekmi, je z izrednim zanimanjem zasledovala potek igre. Ker večini publike pravila niso znana, jih hočemo ob prihodnji priliki objaviti v kratkih glavnih potezah. Družina ISSK Maribora je v tej tekmi predvedla krasno igro, v kateri se je posebno napad odlikoval s svojo odločnostjo. Tudi krilska vrsta je bila jako pridna; le na precizno oddajanje žog se mora še navaditi. Branilka je bila odločna in je s tem rešila mnogo kočljivih situacij. Vratarica je tudi lepo branila in pokazala velik napredek v sigurnosti. Gostje so imeli v vratarici in branilki dobre moči, medtem ko krilska vrsta ni vedno popolnoma odgovarjala. V napadu se je preveč kombiniralo. Bobinskijeva je bila najnevarnejša.

Že v 3. min. doseže Verica za Maribor vodstvo. V 5. min. Concordia izenači po Bobinski. Obojestranski napadi se menjajo. V 9. min. doseže Olga zopet vodstvo za Maribor. Že v isti minuti Bobinski zopet izenači. V 11., 12. in 15. min. zvišata Olga in Verica score na 5:2. V 19. min. je Žnidarčičeva za Concordio uspešna, v 20. min. Olga za Maribor, v 23. min. Verica in v isti minuti postavi Bobinskijeva rezultat na 7:4. Polčas.

Concordia pritiska na tempo, in doseže tudi v 2., 5. in 8. min. 3 gole po Bobinskijevi. Maribor se znajde in je v 10. min. po Verici, v 11. min. po Olgi v 15. min. po Danuški in v isti minuti po Olgi uspešen. V 21. min. postavi Žnidarčič končni rezultat 11:8. Razmerje kotov 8:3 za Maribor. Sodil je g. Voglar.

Rekord s padali

Amerika hlepi po rekordih in tako poročajo sedaj ameriški listi z velikim veseljem in ponosom, da je doseglo ameriško letalstvo rekord pri spuščanju s padali. Največ takih precej nevarnih poskusov je javno izvedlo vojaško letalstvo. Raz velikega Ford-letala se je spustilo iz višine 1000 m deset mož zaporedoma s padalom na zemljo. Letalo je pa bilo tedaj v brzini 150 km. Vseh deset mož se je s padali spustilo proti zemlji v trajanju osmih sekund. Poveljnik letala, ki je to z uro v roki kontroliral, je mnenja, da bi vsi lahko zapustili letalo tudi v petih sekundah. Poskus je bil izveden brez nesreče. Namen nevarne vaje je ugotovitev, kako naglo bi lahko pasazirji zapustili letalo, če bi se vnelo, ali če bi se pripetila kaka druga huđa ne-

Mednarodni policijski kongres

V Deauvillu je sklenil osnovanje mednarodnega policijskega glasila. Do izdaje tega lista bodo pa policijski vestniki posameznih držav v posebni rubriki obravnavali mednarodna policijska vprašanja. Letno poročilo policijske internacionale izkazuje 154.356 članov. Največ članov ima Nemčija in sicer 90.000, potem pride Francija z 18.000, Avstrija 16.000, Holandska 4000, Belgija 5056, Danska 1300 itd. Po predlogu nemške delegacije bo prihodnji kongres v Amsterdamu, seja eksekutive pa na Dunaju.

Obnova staro-rimskega cirkusa

Pred nekaj dnevi so v Rimu začeli z ogromnim delom izkopavanja in obnove ogromnega cirkusa iz dobe velikega staro-rimskega imperatorja Maksima. Domneva se, da bodo rabili za to delo dolgo dobo desetih let, kajti starorimski cirkus je imel prostora za 300.000 ljudi. Z delom so začeli na onih mestih, kjer so ostanki cirkusa nad zemljo. Kopati bo treba tudi podzemne rove, ker je gigantski starorimski cirkus najmanj 8 metrov pod temeljem današnjega Rima.

ŽELEZNIČARJI KOMB.:ISSK MARI- BOR REZERVA 5:0.

Železničarji, ki so nastopili s 6 igralci I. moštva (Štrukl, Vagner, Jakovljevič, Frangeš, Polak, Paulin), so po poteku igre nezasluzeno visoko zmagali. Pri Mariborovi rezervi je odpovedala obramba z vratarjem vred.

JNS PROTI LNP.

Med službenimi objavami JNS o pred-sinočnji seji čitamo med drugim tudi naslednje: »Po poročilu g. dr. Čačiča s seje LNP je upravni odbor JNS sklenil: Ugodi se pritožbi ASK Primorje z dne 1. tm. ter se prvenstvena tekma Primorje-Maribor, odigrana dne 27. maja verificirala z rezultatom 2:1 v korist Primorja, med tem ko se ponovna prvenstvena tekma z dne 3. tm. anulira. Razlogi: po izvršenih temeljitih poizvedbah se je upravni odbor prepričal, da ni sodnik g. Schneller z ničemer prekršil pravil nogometne igre in da ni bilo nobenega razloga za anulacijo v smislu principijskih sklepov uprav. odbora JNS z dne 10. I. 1927. in U. XI. 1927. Dalje se ugotavlja, da tekma z dne 3. tm. ni bila pravoveljavno oziroma pravočasno razpisana in se smatra, da je bila odigrana protipravilno. JNS smatra ASK Primorje za prvaka LNP.«

Balkanski pokal.

Dne 28. in 29. tm., o priliki odigranja reprezentativne nogometne tekme Jugoslavija—Čehoslovaška, se bo vršila v Zagrebu konferenca bolgarskega, grškega, rumunskega, turškega in našega nogometnega saveza o ustanovitvi posebnega balkanskega pokala.

Argentinijska—Egipt 6:0 (3:0).

V prvi semifinalni tekmi so zmagali Američani nad Afričani v visokem razmerju 6:0 (3:0).

Novo varstvo blagajn

Velike ameriške banke so pred vlomilci, ki so silno iznajdljivi pri izpopolnjevanju vlomilskega orodja, zavarovale svoje blagajne na ta način, da jih zvečer pogrezajo s pomočjo posebnega mehanizma pod vodo, zjutraj pa zopet dvigajo iz teh posebnih vodnjakov. Dosedaj običajno vlomilsko orodje se v vodi in povrh še v prav ozkem prostoru ne more uporabljati in so blagajne na varnem, dokler vlomilci ne pogodijo tajnosti mehanizma za vgrezanje in dviganje blagajne.

Zagonetni pobožnjaki

V rimskih cerkvah opažajo že nekaj časa 9 oseb, ki molijo kleče pred kipom sv. Antona. Ako se eden izmed devetih odstrani, stopi na njegovo mesto takoj njegov namestnik. Očividno trpe vsi na verski blaznosti, hodijo namreč ves dan iz cerkve v cerkev in imajo zvečer cerkovniki silno opravka, predno jih spravijo iz cerkve. Papež je izdal na rimsko prebivalstvo posebno okrožnico, v kateri ga poziva, da naj te zagonetne pobožnjake takoj odstrani iz cerkve.

Po 10. letih aretiran.

Orožništvo v Starem Bečeju je aretiralo te dni 52letnega bogatega posestnika Štefana Jozo, ki je osumljen, da je pred 10. leti ubil svojega soseda Štefana Gorotva, s katerim je živel v večnem prepiru. Izdala ga je njegova služkinja, ki je izpovedala, da je Joza ubil Gorotva že oktobra 1918. kar sta potrdila tudi njegov sin in svakinja. Ubijalca so oddali takoj v sodne zapore v Somboru.

ALI STE ŽE ČLAN VODNIKOVE DRUŽBE? ROK ZA PRIJAVO DO 30. JUNIJA.

Viktor Meric:

Pomlajeni

II. del.

V Mezah.

Čenjeni naj bodo spiroheti. Če so se tudi generacije bedakov žrtvovale na njih oltarju, je vendarle preostala in aklimatizirana rasa pridobiva tekom časa nove in visoko vredne sposobnosti. Mi, ki hodimo po dveh nogah, smo pokvarjeni in nezaželjni potomci in dediči opic ... Nekdanja skupna družba nas je izobčila in tako smo si osnovali novo družbo. Tako je, gospod moj.

Prenehal je, roke je prekrizal na prsih, name je pa uprl pogled, v katerem so se križale modre in rumene luči. Povesil sem glavo. Tokrat — to moram priznati — sem bil knock-out. Nečloveška in nejasna slika se je vrnila med Ugolina in mene: nerazumljiva zveza opičje samice z orjaškim spirohetom z mnogimi glavami. Zaprl sem oči.

»Poslušajte, poslušajte!« — zadoni Ugolinov glas. »Mi smo izšli iz črede antropoidov. Človek od jutri, človek, ki še spi v našem bitju, pa mora ven iz črede soljudi, ki so v svoji neokretnosti in nesposobnosti nerazpoloženi za razvoj. Ven mora, ker bi drugače v tej čredi propadel ter izgubil ves svoj polet. Velika usoda mu je pripravljena, božanska mesta so mu na razpolago. Samo hladna, nesmiselna in odvrtna sedanjost mu zapira pot ali bolje rečeno beg v bodočnost. Ogromna peza socijalnih predsod-

kov in uvedb ga drži za noge in vleče močvirje. Skrajni čas je že, da človek bodočnosti reši teh spon. Človeško življenje je sveto — boste rekli. Res, vse morale in vse vere se strinjajo v tem teoretično. Oglejmo si pa resnico in stvarnost. Oglejmo si jo, gospod moj, brez strahu in brez prikrivanja! Zgodovina človeka je veriga krvoprelitij. Človeška zgodovina je pisana s krvjo. Umoreli ropi, vojne, torture, in tako ni poglavja brez pokolja. Človek mori, da si obvaruje svojo posest, mori za ženo, za boga, za ideale, za svoj rod, za svojo domovino, za zakon in celo za to, kar imenuje — o kolika ironija — svojo čast. Če posameznik ni enakega mnenja z duhovnikom ali zakonodajalcem, preži nanj ječa, muka in smrt. Rimske igre v cirkusu in beda katakomb! Inkvizicija in Jernejeva noč! Vojne in revolucije! Vseposod in vedno umori, zavrtni umori, zločini, trpljenje, justifikacije, vešala, križi, natezalnice, grmade, »železne device«, guillotina, električni stol, potem strojne puške, topovi, letala, strupeni plin in tako bodo končno to lepo vrsto zaključile bakterije ... O, milo človeštvo! Človek do človeka je živalski, kakor volk — je dejal modrijan. Žival mori po svoji postavi, da se prehrani, človek pa mori samo za to, da mori.

Zopet je začel pokašljevati. Oči mu mrzlično žarijo. Za sekundo mislim, da ima bolezenski napad. Naenkrat se pa pomiri. Z rameni zgane, sede k mizi ter spregovori z mirnim, blagim glasom:

»Ali je to človeštvo, kakoršno bi želeli ohraniti za dolge dobe? Hvala lepa za

tako srečo. Nič ne mislite in zdi se vam, da je moderna človeška družba najboljša, popolna in da bi bilo kvarno in nepotrebno, s silo spreminjati njeno ustrojstvo. So pa drugi, ki so imeli druge nazore ter so to poskušali. Vedno so tekom časov brezpravni in potlačeni s prevrati poskušali svojo srečo, a vsi ti poskusi in prevrati za celokupno človeštvo niso imeli posebnega pomena. To je od sužnjeva orienta do sodobnega proletarijata, ki je nezadovoljen z obstoječim družabnim redom. Upori in revolucije se vršijo, meščanske vojne so bile krvav odgovor na nacionalne vojne. Vse brez svrhe. Posameznik namreč ni razumel, da bi si pridobil dovolj znanja, oblastniki so pa tudi na vrhuncu svoje moči obdržali vse človeške napake. Ljudje, ki pridejo s prekucijami na površje, ostanejo kakoršni so in v svoji domišljavosti in neumnem ponosu si celo predstavljajo, da so slabe človeške lastnosti v prid avtoritete. Ali ste me razumeli? Mogoče boste trdili, da imajo vse revolucije gotov napredek, ker se je čreda vendarle osvobodila gotovega jarma. Kaj še ... Suženj je napravil prostor tlačanu, tlačan pa nalemniku. V bistvu je od začetka do kraja izkoriščanje ljudi potom ljudi. Revolucije spremenijo samo zunanje oblike. Komedija v mnogih dejanjih. Jakobinci so nakopičili goro mrličev, izvajali so oblast neizprosne terorja, da bi ljudem pridobili nekaj navidezni pravice. Robespierre je pa vodil k direktoriju, k carstvu in vojni. Vedno se izkoriščevalcu vgnezdijo v zapuščini premagancev. Osnuje se nova industrija, trenutno osvobodeni posameznik pa pride kaj hitro v mlin nasilne oblasti dela. Novi proroki vstajajo ter učijo, da ima pravico življenja samo delovni ali produktivni svet. Pridiguje se

socijalna revolucija, oblast proletarcev. Tu je Lenin. Apoteoza. O, moj dragi! Tovorna žival, ki uide svojemu gospodarju, pride gotovo v novo, še hujše suženjstvo.

Zopet se je zaničljivo zasmel. Ras-kav, odvraten je bil ta smeh, da me je streslo do kosti. Napravil je pa napako, da me je speljal na polje, kjer sem se počutil precej domačega. Ugovarjal sem in razprava je postala kontradiktorna.

»Dovolite ... Brez vsake besede ugovora sem vas poslušal doslej ... Ali mislite, da ne bo na svetu večje spremembe tedaj, ko bodo imeli produkcijska sredstva in bogastva v rokah ljudje, ki s svojim delom vse to proizvajajo? Ali mislite, da ne bo drugače, ko bodo mase same merile svojo usodo?«

Trd udarec po mizi. Vidim, kako se Ugolin smeji, smeji od srca in kako to veselje delijo tudi sotrudniki: velik nemški profesor, debela obraščena krogla in metla, ki velja za sekretarja.

»Kaj pravite, kaj?« — vpraša hlastno mali stavec. »Oni, ki proizvajajo, ki delajo ... Naj vodijo svojo usodo ... O, besede, same besede, formule moj gospod. To je vaš Karl Marx, ki vam je zmešal možgane. Odgovorite mi vendar! Kaj imata inteligenca in znanost opraviti pri proizvodnji vseh bogastev? In tehnika? Vam se zdi, da je dovolj, če se delavca privede ali prinese gori na višek. In končno — kako bi se dala izvesti ta genjalna operacija? Oblast proletarcev? Dobro. Izkoriščevalca, posrednika, parazita boste odstranili. Izvrstno! Dalje prihodnjič.

PRISTOPAJTE K VODNIKOVI DRUŽBI!

Švejk

v slovenskem prevodu!

Knjiga je v jako lični opremi in velja broširana 46 Din, v platnu vezana 56 Din. Naroča se v

knjižarni Tiskovne zadruga Maribor, Aleksandrova c. 13

Abonente

prejemam na dobro hrano. Obed po Din 7-50, večerja po Din 5.—. Brezalkoholna restavracija »Pri zvezdi«, Rudolf Smolej, Maribor, Pod mostom 11. 231

Posredovalnico

za nakup in prodajo zemljišč, hiš, vil itd. je

otvoril Jos. Simčič

na Aleksandrovi cesti št. 6

(Palača Zadruga gospodarske banke pritičje)

Na prodaj ima posredovalnica posestva od 25.000 naprej. 148

Mali oglasi

Ženitvo, dopisovanje in oglaševanje pri trgovca ali robačevu zmanjša: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Vse vrste moških in ženskih modnih nogavic od 5 Din naprej, samo pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.

Lepe crêpe de chine dobite od 58 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Sandale, dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Dame najdejo visoki zaslužek z razpečevanjem dobro vpeljanega nujno potrebnega predmeta. Vprašati dnevno od 10.—12. ure. Sernčeva ul. št. 122, Tomšičev dvored. 1156

Za zameno stanovanj se nudi stanodajalcem velika izbira najemnikov pri obl. konces. stanov. posredovalnici »Marstan«, Koroška c. 10. Prijave za gospodarje brezplačno, 1114

Volneni deleni dobite od 16 Din naprej samo pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Sivani sandali in čevlji se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8.

Otrošk voziček »Brenabor«, na prodaj. Kosem, Jezdarska ulica št. 8. 1139

Dr. Pavel V. Brežnik

JUNAKI PREKOMORSKIH POLETOV

Bogato ilustrirana knjiga velja broširana Din 38.—, vezana Din 44.—

Naroča se v knjižarni

Tiskovne zadruga v Mariboru, Aleks. c. 13.

Žena in njena hoja!

Neki duhovnik Francoz trdi: plemenitost žene bož spoznal po njeni hoji. Rittem, elastičnost in siguren korak so značilnost one žene, ki se noče prištevati med povprečne

PALMA KAČUK PODPETNIKI

Vam dajejo siguren in elastičen korak

Na čevlje s francoskimi petami pritrđi vam vsak čevljar nove tanke Palma-Louis-podpetnike

Pridel

SVETOVNI CIRKUS „KLUDSKY“**600 oseb!****Največji evropski potujoči cirkus!****800 živali!**

4 lastni posebni vlaki, 160 vagonov, 50 avtomobilov, razsvetljalni stroji, cestne lokomotive itd. - Pri potovanju skozi Maribor ostane tudi nekaj dni v našem mestu.

Pridel

Pridel